

Romano hangos

15re

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 19 • ČÍSLO 5 • VYŠLO 2. ČERVNA 2017

zprávy

BRNO – Díky amatérskému snímku mladé skautky čelící s úsměvem divoce gestikulujícímu pravicovému extrémistovi během oslav 1. máje se Brno dostalo do všech světových médií jako symbol inteligentního vzdoru vůči pravicovému extrémismu. Náš obdiv patří šestnáctileté Lucii „Lále“ Myslíkové.

BUDAPEŠŤ – Soud v tomto měsíce dne 17. května poslal neonacistu Horsta Mahlera (81) do „vydávací vazby“. V Německu byl odsouzen k deseti letům vězení za popírání holocaustu. Mahler byl zadržen v Šopronu po útěku z Německa poté, co byl na krátkou chvíli propuštěn z vězení pro vážnou nemoc, s podmínkou, že se do výkonu trestu vrátí do konce loňského roku. V Maďarsku hledal politický azyl, což je v rámci EU naprosto nemožné.

z obsahu

Téma čísla:

Svoboda

strana 2, 3, 4, 6

Seznamte se:

Knižní klub Paříkerav

strana 5

Parvati

„Indická“ povídka

Veroniky Kačové

strana 7

Vzdorování Ústavě České republiky ze strany prezidenta Miloše Zemana se opakuje

foto: Sabir Agalarov

Již v roce 2013, v prvním roce výkonu funkce prezidenta, Miloš Zeman prokázal sice pozoruhodné, avšak nikoliv chválehodné schopnosti ohýbat Ústavu ČR dle vlastní libosti. Připomeňme, že v nastalé vládní krizi jmenoval úřednickou vládu v čele s premiérem Jiřím Rusnokem, ačkoliv měl jiné ústavně relevantní možnosti, proti vůli později vítězné sociální demokracie

i poslanecké sněmovny, a teprve s mnoha obstrukcemi a značným zpožděním byl nucen posléze jmenovat vládu novou s premiérem Sobotkou.

Romano hangos tehdy zveřejnilo článek, který níže uvádíme znovu. Je v něm popisován takzvaný „Lánský puč“ s některými pučisty z řad sociální demokracie, který byl vyzrazen a který se podařilo před-

sedovi sociální demokracie Sobotkovi náhlým projevem politické prozíravosti a statečnosti zlikvidovat, nad pučisty i prezidentem slavit vítězství, a posléze se stát i premiérem. Bez tohoto kroku by se zřejmě premiérem stal jeden z pučistů. Dobře, že se tak nestalo. Nyní se však situace opakuje.

Prezident Miloš Zeman se opět snaží Ústavě vzdorovat, seč je toho

schopen. Dnes už je evidentní, že se mu to opět nepodaří. Demokratické mechanismy i u nás přece jen „jakž takž“ fungují. To je velký úspěch – i přes ty těžkosti.

Neopomenutelné souvislosti (píše se rok 2013)

Ted', když už je vše jasno, co se stalo v sociální demokracii, udělejme si alespoň dílčí závěry, protože zdaleka vše nekončí. Vláda ještě není utvořena, ani premiér není jmenován nebo pověřen a Sněmovna ještě nevyslovila budoucí vládě důvěru. Jedna část hráčů je už mimo scénu. Ti o sobě tvrdí, že už bylo dost popravování a zaštiťují se svým právem vstupovat do svobodné diskuse. Jejich práh vnímavosti pro to, co je ještě svobodná diskuse a co kuloární komplot, je velmi snížen. Svobodná diskuse, dovoluji si tvrdit, je to, co se děje s otevřeným hledím na půdě strany, kuloární komplot je vymezen úzkému kruhu diskutérů v přítomnosti tajného zákoutí s nepřilíš čistými úmysly. Nic na tom nemění vznešenost sídla, kde k tomu došlo za přítomnosti momentálně nejvyšší autority. Je to vnitrostraničský puč, s tím se nedá nic dělat!

Přítomnost pana prezidenta není nijak povznášející, ať už nám je tvrzeno jeho ústy cokoliv.

To, co se stalo po té schůzce, má dvojí význam – jeden pozitivní, druhý negativní.

Nejdříve ten pozitivní: Pan prezident se bez skrupulí odklonil od jednoho ze svých milců – Haška a spol. – a není to poprvé, což by

Pokračování na str. 2

Drží se trůnu a hlásá: Smrt novinářům, svobodu vrahům!

„Vidím, že je tady hodně novinářů. Měli by se zlikvidovat,“ řekl s poutčným výrazem ve tváři prezident České republiky Miloš Zeman svému ruskému protějšku Vladimíru Putinovi. „Zlikvidovat asi ne, ale omezit jejich počet ano,“ nahrál mu Putin. Tato paměťhodná výměna několika vět prezidentů před zrakem novinářů celého světa proběhla v Číně při příležitosti mezinárodního setkání hlav států.

Miloš Zeman nenávidí novináře již dlouho. Není se čemu divit. Žádná veřejná figura trpící alkoholismem a diktátorskými móresy si nepřeje být ukazována v médiích, když jí takřka „hrabe“ nejvíc. Nikomu se nelíbí, když se mu část lidí schopných vidět v prezidentovi zlého opilce, směje nahlas. Zeman ale v sobě nemá jenom nenávist. Kromě ní má v sobě i zhyralou lásku

k určitým lidem, která nedávno byla vyjádřena osvobozením dvojnásobného nájemného vraha Jiřího Kajínka.

Můžeme předpokládat, že osvobození nájemného vraha je politický kalkul. Miloš Zeman chce tímto krokem jednak odvést pozornost od vládní krize, ve které se Česká republika zmítá jeho vinou a vinou jiného vlivného oligarchy donedávna plnicího roli ministra financí, Andreje Babiše. Navíc v tomto kroku hodném černé komedie, Zemanův volební tým (Zeman, Ovčáček a Zemanova manželka) vidí další voličské hlasy pro Zemana z prostředí kriminálních živlů.

Rusko je krásná země! Je velká a multikulturní. Žije v ní spousta národů včetně Romů. Jako v pohádce

Setkání občanů s Milošem Zemanem na jižní Moravě 2017

foto: Sabir Agalarov

Pokračování na str. 2

zprávy

PRAHA – Alexandra Kiňová, matka paterčat, dostala prostřednictvím darů 600 000 korun, avšak dar ji a její děti uvrhl do existenční nouze. Sběrka je určena výhradně pro paterčata. Z těchto peněz nelze hradit běžné výdaje pro 8 lidí. Například potraviny, oděvy, obuv, léky, nájem a podobně. Nesmí být placeno nic, co souvisí s otcem a matkou. Příjímáním darů rodina ztratila nárok na některé sociální dávky.

Do této absurdní existenční krize se rodina dostala poté, co se neshodla s šéfkou klubu dvojčat a vícerčat Klárou Vítkovou Rulíkovou a spolupráci s klubem Kiňová zrušila. Peníze z darů byly převedeny na účet pražského magistrátu, a jsou tím pádem v podstatě nedobytné. Rodina nemá prostředky na život a může existovat jen s pomocí a občasnou podporou lidí ze svého okolí. Peníze z darů bude možno použít, až děti půjdou do školy, což bude brzy. Aspoň že to!

MÍROV – V souvislosti s avizovanou a nyní již skutečněnou milostí pro vězně Jiřího Kajínka z rukou prezidenta Miloše Zemana se cítí být nejvíce ohrožen Vojtěch Pokoš, jediný přeživší střelby z konce května roku 1993. Vojtěch Pokoš je jediný očitý svědek osudné střelby, při níž byl zabít i jeho bratr Julián a podnikatel Štefan Janda. Pokoš označil za vraha Kajínka. Pokoš však považují za nevěrohodného svědka, možná i proto, že je Rom, avšak i se zdůvodněním pro údajný příslib mírnějšího trestu za vydírání v jiné kauze. Pokoš má nyní strach, že se mu Kajínek bude mstít. To asi nebude pravda, protože i po propuštění bude Kajínek pod přísným policejním dohledem, a to po dobu nejméně sedmi let.

Bůh sud, proč Zeman k tomuto podivnému kroku přistoupil vůči člověku, který je zcela zdrav a pyká za evidentně vykonaný zločin dvojnásobné vraždy. Uvádí se, že tím získal velkou podporu části obyvatel republiky před prezidentskými volbami. Věru podivné a nepochopitelné kroky prezidenta, který při svém nástupu prohlásil, že milosti nebude zásadně udělovat nikomu.

WASHINGTON – Dokumenty válečné a poválečné Komise OSN, které byly po 70 let nedostupné, nyní potvrzují, že od konce roku 1942 Spojenci, tedy Západ i Sovětský svaz, věděli, že takzvaná Třetí říše páchá zvěrstva proti Židům a Romům. Spojenci tedy prakticky neudělali nic, aby probíhající genocidu Židů a Romů nějak překazili.

ŘÍM – Orgány Evropské unie vydávají pravidelné zprávy o dodržování lidských práv u romské menšiny. Takovou zprávu vydaly také o Itálii, kde je situace tamních Romů neudržitelná. Zpráva však nebyla zveřejněna. EU tak nechce přilítat olej do ohně ve vztazích mezi Bruselem a Itálií v době, kdy je sama Itálie v těžké situaci.

DONAUESCHINGEN – Všechna německá kasárna prohledají inspektoři, kteří budou pátrat po nacistických symbolech. Nařídil to generální inspektor armády Volker Wiecker v reakci na rozrůstající se skandál s nadporučíkem Bundeswehru Frankem A., podezřelým z přípravy teroristického útoku.

Vzdorování Ústavě České republiky ze strany prezidenta Miloše Zemana...

Dokončení ze str. 1

mohlo vypovídat hodně o jeho způsobu podpory lidí podobného druhu v okamžiku, kdy se mu to nejméně hodí. Tito lidé si už napříště nemohou být jisti, že je jejich adorovaný apoštol vždy a za všech okolností podpoří. Ta nejistota je skvělý signál, aspoň pro mne.

Ten negativní výsledek je, že pan prezident s vážnou tváří tvrdí, že sejt se s odpůrci předsedy vítězné strany je přece „standardní záležitost“ a „jen idiot by si myslel opak“. Skutečně argument hodný pozor! Jsem tedy idiot a spolu se mnou, odvažují se odhadnout, tak asi tři miliony dalších idiotů. Podobně pozoruhodné argumentační schopnosti osvědčil pan prezident při hodnocení dnes již dávno smutně proslulé opoziční smlouvy tehdejšího premiéra a vůdce opozice Klause: „Kdo by si myslel, že jde o nějaký komplot, je možné s úspěchem pochybovat o jeho mentálních vlastnostech!“ Napříště se tedy budeme muset smířit s tím, že z úst pana prezidenta neuslyšíme argumenty osvětlující jeho případné kroky, nýbrž pouze urážky.

Jen vysvětlení: Mám úctu k úřadu prezidenta a cítím se jí vázán. Neznamená to ovšem bezvýhradné servilní přitakávání nositeli toho úřadu, dopouští-li se toho, co je evidentně špatné a jen stěží lze omlouvat. Bylo těch věcí ze strany pana Zemana již více než dosti.

Okolnost, že se ještě můžeme vyjadřovat v mezích korektního rámce bez hrozivých následků, je pozitivní a znamená naději do budoucna, že takový stav nadále nehodláme trpět.

Karel Holomek

**Chcete přispívat
na naše anketní stránky?
Ozvěte se šéfredaktorovi
na romanohangos@gmail.com**

Drží se trůnu a hlásá: Smrt novinářům, svobodu vrahům!

Dokončení ze str. 1

o Alence v říši divů v dnešním Rusku můžeme vidět rysy fašistického státu. Současný způsob vlády je silně nacionalistický a zaměřený na demonstraci vojenské síly. Rusko, Čínu a díky nově zvolenému kontroverznímu prezidentovi Donaldu Trumpovi i Spojené státy, tak dnes můžeme považovat za režimy militantní a misantropní. Existuje již mnoho důkazů, že Vladimir Putin je diktátorem, na jehož straně stojí ropný a plynový průmysl, armáda a tajné služby. Putin fakticky vládne již téměř dvacet let. Vládne špatně, protože Rusko se posunulo za těchto dvacet let jen ve výrobě vojenského průmyslu a prosazování národních zájmů. Je to nebezpečná vojenská velmoc, která má jedinou ambici – opět být SUPERvelmocí. Česká republika je zemí, která se tradičně považuje za součást národního zájmu Ruské federace. Je na tom trochu lépe než Ukrajina, jejíž suverenita není v Moskvě brána vážně vůbec.

V této souvislosti lze Miloše Zemana a lidi z jeho kruhu považovat

za kolaboranty se současnou ruskou diktaturou a také za pomocné agenty v naplňování supervelmocenských ambicí Ruska – návrat do hranic Sovětského svazu, potažmo Varšavské smlouvy. Vstřícnost vůči Jiřímu Kajínkovi tak můžeme rovněž považovat za symbolický krok Zemana směrem k Putinovým nohám. V roce 2010 v bezdějném a vesměs hloupém filmu Petra Jákla zahrál postavu zloděje a vraha Jiřího Kajínka ruský populární herec Konstatin Lavroněnko. Podle slov Kamila Fily, jednoho z nejlepších odborníků na kinematografii, film Kajínek v roce 2010 sledoval podivný úkol „pomocí drahých efektů a dynamického střihu zamést stopy Kajínkových zločinů“.

Provázanost Kajínka, Andreje Babiše, Miloše Zemana a jeho blízkého okolí se současným ruským režimem je více než zřejmá a je otázkou času, kdy se tento česko-ruský komplot zcela provalí. Než se tak ale stane, současný prezident chce vyhrát další volby a nenechat

tak vládnout ani racionálního kandidáta Drahoše, ani moudrého romantika Horáčka. Hazardér Miloš Zeman přitom sází na svoje vlastní poznatky o českých voličích. Realpolitik a populista Miloš Zeman kdysi dávno o českých voličích řekl tato slova: „Třetina obyvatel této země jsou lidé slabí duchem. Každý sedmý člověk je buď idiot anebo alkoholik. Polovina obyvatel ČR má intelekt nižší než střední.“ Dnes propuštěním Kajínka, znehodnocováním Ústavy, neustálým výsměchem západní Evropě a také svým demonstrativním alkoholismem a kouřením Zeman hledá sympatie právě v těchto „idiotech“, „alkoholících“ a „dementech“. Dělá to proto, aby se z České republiky stala opět východní necivilizovaná země, jejíž soudní, zákonodárná a výkonná moc bude soustředěná v rukou jednoho Apoštola – Zemana. Komu tyhle služby slouží, se můžeme zatím jen dohadovat a čekat, kdy soudruzi udělají chybu.

text a foto: Sabir Agalarov

V návrhářské reality show The Way bojuje i Pavel Berky

V nové návrhářské reality show The Way je na cestě k hlavní výhře v hodnotě 1 000 000 Kč i romský návrhář Pavel Berky, který aktuálně žije a tvoří v Londýně. Z téměř stovky přihlášek porota do reality show nakonec poslala osm návrhářů, kteří nyní bojují v devíti soutěžních epizodách a Pavel je jedním z těch, kteří mají šanci uspět.

Pavel Berky ve své tvorbě čerpá i z bohatství romské kultury, za pomoci barev, střihu a precizního provedení jsou jeho kolekce originální a jedinečné. V letošním roce se s kolekcí podzim/zima účastnil Fashion Weeku v New York City a teď bojuje o další výjimečnou příležitost, a to mít možnost prodávat svou značku v designerském butiku v pražském OC Chodov.

Zadáním pro mladé talenty je vytvořit dámskou, pánskou, případně unisex kolekci respektující principy udržitelné módy a inspirovanou tématem Heritage „Odkaz“.

I přesto, že se v prvním semifinálovém souboji soutěže Pavel utkal se zkušeným Vladimírem Staňkem, který má již vlastní značku a je hlavním návrhářem značky Pietro Filipi, nakonec ze souboje vyšel vítězně. Každou epizodu opustí jeden soutěžící, dva nejlepší se utkají 29. června ve velkém finále, kdy módní přehlídkou představí svou soutěžní kolekci. Vítězná

kolekce bude v prodeji na podzim 2017 v Designer Gallery Centra Chodov.

Projekt The Way přináší Designer Gallery Centra Chodov a můžete ho sledovat každou sobotu od 9:30 na Ōčku a v reprízách na Ōčko Gold ve středu od 17:00 a na Ōčku ve čtvrtek od 13:00.

**převzato z Romea.cz
foto: spotmagazine.cz**

Anketní otázka

Co pro vás dnes znamená svoboda?

Petr Máček, ČR – Brno

Svoboda je pro mě hodnotou na vysokém místě žebříčku hodnot. K čemu by nám bylo, kdyby nás někdo držel ve zlaté kleci a pravidelně by nás třeba i bez práce krmil? Byli bychom zavření, jako tomu bylo za komunismu. Bez svobody vyjádření, bez svobody pohybu, uzavření v šedi jednotvárnosti a jen bychom přes mříže s touhou hleděli do dálky. Věděli bychom, jaké názory se smí říkat a jaké ne a za jaké názory nás budou perzekuovat. Takto si pamatuji totalitu já, a proto už nikdy více nechci vládu bezcharakterních politiků, kteří si myslí, že vlastní občany v této zemi.

Za žádnou cenu tedy nechci dopustit, aby tito lidé měli v budoucnu jakýkoli vliv na tento národ. Přál bych si prezidenta prosazujícího morální hodnoty a vládu, která vidí svoje poslání v tom sloužit tomuto národu.

Jarmila Gregoričková, ČR – Břeclav

Romům svoboda nepřinesla nic, ba naopak, hodně nám toho vzala. Romové přišli o práci, o důstojné bydlení a někteří bydlí i pod mostem. Hodně lidí nemá co jíst, děti se bojí chodit samy ven a jejich rodiče se o ně strachují, aby nezačaly brát drogy. Toto za minulého režimu nebylo. Jsem zklamaná, demokracii jsem si představovala jinak.

Jan Kandrác, ČR – Ostrava

Svoboda existuje jen pro český národ, ale on si svobody neváží. Já si myslím, že ČR si ani nezaslouží být v EU. Česká republika tahá miliardy z EU a následně ty dotace rozkradou, nebo si je rozdělují různí lobbisté a oligarchové. Potom je naprosto směšné, když český národ nadává na Evropskou unii, a chce vystoupit z EU paktu. Nevěřím této demokracii ani její svobodě, politická garnitura jde ruku v ruce s tunely, podvody, rozkrádáním státní kasy, zneužíváním státních zakázek a lidem nabízí otrockou práci za pár korun. Český národ nás Romy obviňuje a politici jdou se svými voliči proti nám. Pan prezident Miloš Zeman i pan ministr financí Andrej Babiš jsou toho živým důkazem. Pro nás Romy je to hrozná situace, ale před světem tato ostuda degraduje naši demokracii i svobodu. Někdy si bezmocně říkám, Češi by si zasloužili zase diktaturu, aby drželi hubu a krok, a stáli stometrové fronty na banány a vločky.

Vojtěch Rác, ČR – Kladno

Svoboda existuje jen pro vybrané lidi, nejvíc však pro politiky. Nám Romům svoboda vzala vše, co mohla. Demokratická politika z nás udělala produkt etnobyznysu, a my Romové se stáváme ve své vlasti cizinci. To, co se děje v poslední době na politické scéně, se nedá přehlédnout. Tato země se opět dostává do rozporuplného postavení. Zkusme si položit otázku. Kdo má takovou moc, aby zorganizoval megaakci v takovém rozsahu? 27 let je tu nějaká pseudosvoboda, no buď, já to ale vidím jinak, je to cenzura a svévole politiků. Prezidenta si svobodně zvolil národ, demokraticky byl nominován i ministr financí. Ejhle, nedemokraticky se vše ruší. Nezastávám se nikoho, ale demokracie je i o tom, že by občanům mělo být na základě důkazních materiálů vše prostřeno. Občané by měli být demokraticky informováni o rozhodnutí, které řeší orgány státní moci. Na základě pouhého mediálního honu se tu bortí stabilita státu a orgány v trestním řízení jsou mimo hru. Toto není demokracie ani svoboda, pro kterou jsme bojovali. Mafiánská politika rozdělila občany na dva tábory a občané nevědí, co si mají z toho chaosu vybrat. Lidé si ale tento chaos zvolili sami. A kdo jsou ti reprezentanti a garanti demokracie a svobody? Vidím to špatně. Dnes zlikvidujeme dva lumpy a zítra jich budou zas stovky bojovat za svá koryta?

Bratři a sestry, vyzývám vás, buďte velmi opatrní. Tato situace se může zvrhnout v nelítostné pronásledování Romů. Stačí, aby lidem dali podnět někteří vlivní političtí extremisté, třeba pan Okamura nebo pan Vandas. Extremisté absolutně neřeší Babiše, Sobotku ani prezidenta, mohou však využít politický chaos a vyvolat občanské nepokoje proti nám. Romové, buďte hodně opatrní, sebemenší konflikt může znamenat pro nás obrovské nebezpečí.

Jan Cverčko, ČR – Liberec

Možná by otázka měla znít, co je vlastně svoboda? Člověk není svobodný snad nikdy. Možná jen ti bezdomovci jsou svobodní. Celková společnost svobodná není. To, co se děje za této vlády, je svoboda transformovaná od socialismu. Nikdy jsme se od socialismu neoprostili a neoprostíme. Ten, kdo říká, že je svobodný, lže sám sobě. Jsme závislí na mamonu a to nás od svobody vzdaluje. Svoboda není, nebyla a nebude.

Připravil Gejza Horváth

V Chomutově byl zastřelen čtyřiatřicetiletý Rom

V Chomutově se v noci 27. května střílelo, na následky střelného poranění tam zemřel čtyřiatřicetiletý Rom. Podezřelého, který střílel, policisté na místě zadrželi. ČTK o tom informoval mluvčí policie Daniel Vítek.

Podle policie na místě došlo ke smrtelnému zranění muže (ročník 1983), podezřelého (ročník 1980), který střílel legálně drženou zbraní, policisté na místě zadrželi. Incident se stal kolem 03:00 v ulici Jirkovská v Chomutově.

„V současné době probíhá intenzivní vyšetřování případu a ve věci budou zahájeny úkony trestního řízení pro zvlášť závažný zločin vraždy,“ uvedl po třetí hodině odpoledne policejní mluvčí Daniel Vítek.

„Lze předpokládat, že během zítřejšího dne bude zahájeno trestní stíhání zadrženého a zároveň zašleme státnímu zástupci podnět k podání návrhu na vzetí muže podezřelého z vraždy do vazby,“ dodal Vítek.

Podle zjištění redaktorky serveru Romea.cz Renaty Kováčové přímo z místa činu, došlo k hádce mezi dvěma Romy. Na to měl z domu vyjít další muž, který není Rom, a začal střílet. Podle svědků bylo vystřeleno šest až osm výstřelů.

Místo střelby, Chomutov 27. 5. 2017

foto: David Ištok

„Oni byli na diskotéce a když se vrátili, tak došlo k nějaké hádce. Ten muž, co později střílel, na ně už v baráku křičel, ať jsou zticha a nedělají hluk. Odešli dolů před barák, kde hádka pokračovala. Jeden z nich pak nastoupil do auta, hádka však stále pokračovala. Pak přišel muž se zbraní a začal po všech střílet. Střelec nebyl Rom. Jeden Rom skočil do křoví, další žena se stačila schovat také. On zastřelil muže v autě a postřelil ještě psa, který byl na místě. Nevystřelil jen jednu ránu, vystřelil jich několik,“ popsal serveru Romea.cz incident jeden ze svědků.

Další svědkyně serveru Romea.cz potvrdila, že došlo k hádce mezi

dvěma příbuznými Romy. „Ten Čech, který střílel, do toho nebyl vůbec zainteresovaný. Oni se hádali mezi sebou. Byla tady ještě máma toho zastřeleného, která mu říkala, ať se přestanou hádat,“ popsala tragickou událost serveru Romea.cz přímá svědkyně. „Střelec vyšel z baráku a zařval na kluka v autě ‚Drž už tu černou hubu, ty zmrde cikánskej‘ a okamžitě střílel. Prvním výstřelem zabil psa a pak zastřelil toho kluka v autě. On je bývalý bachař a věděl, kam střílí, byl trénovaný,“ dodala pro server Romea.cz svědkyně s tím, že mu zřejmě naboural jeho auto.

ČTK, Romea.cz

komentář

Sociální bydlení a „neziskovky“

KAREL HOLOMEK

Ministryně Marksová, zřejmě ve stadiu značné zoufalosti nad protahováním přijetí zákona o sociálním bydlení ve Sněmovně, volá na pomoc neziskovky (Právo 29.4.).

To by ani dělat nemusela, protože právě neziskovky jsou těmi, kdo se problematikou sociálního bydlení zabývají nejvíce a trvale již dlouhé roky, a to z pozice těch, kteří tíhu špatného i zoufalého bydlení vnímají solidárně spolu se svými klienty, kteří situaci trpí nejvíce. A taky si uvědomují důsledky toho všeho s negativními dopady na život celé společnosti. V rodině, která špatně a nedůstojně bydlí, i děti mají špatnou motivaci ke vzdělání, což je typické pro život romských rodin, z nichž nejméně celá třetina (80 000 lidí) bydlí v neúnosných podmínkách dlouhou dobu a bez světlejší perspektivy. Dopady takového stavu vyvolávají frustraci a vedou k dalšímu rozdělení společnosti na ty, kteří na dobré bydlení nedosáhnou, protože tak to je nastaveno ve společnosti, a tím i na úřadech.

Sněmovna a poslanci tento stav svou neochotou podpořit potřebný zákon jen dále eskalují. Ve hře pro a proti nejde o racionální úvahy a hodnocení faktů, ale o předsudky vyvolávající zastřenou nenávist v kombinaci s politickou hrou podle uzpůsobení politických stran.

Argument, že zákon by dal šanci klientům, aniž by je nějak motivoval, je nesmyslný. Motivaci lze nastavit vždy v úředním výkonu formou nájemní smlouvy či jiným právním úkonem. To umí každá radnice. Poslankyním TOP 09 Chalánkové a Adamové, které takové výhrady mají, banální fakt jejich neoprávněnosti zřejmě uniká. Slyšely něco, co se běžně traduje o nepřizpůsobivých, a už je z toho argument. Tady přece jako garant úspěšnosti změny chování mohou sloužit a už slouží neziskovky.

Individuální plán podpory rodin v nouzi, u nichž by mohlo existovat podezření z nepřizpůsobivosti, povede k jejich plnému sociálnímu začlenění. Spolupráce neziskovek s úřady a naplňování takového programu je činnost dávno existující.

Rovněž argument o zvýšení počtu úředníků je zástupným argumentem v okamžiku, kdy už se jiný postavit nedá. Už jen srovnání je varující: Počet rodin ohrožených ztrátou střechy nad hlavou je 120 000 – a to je jen strážlivý odhad, zvýšený počet úředníků v celém státě je snad jen 250.

Nemohu se zbavit pocitu, že odpor proti zákonu o sociálním bydlení je projevem myšlení příslušníků establishmentu, kteří zcela ztratili pojem o životě normálních lidí a jejich potížích. Ty se jen mohou hromadit díky neschopnosti právě těchto „tribunů lidu“, kterými naši poslanci už dávno přestali být a skutečné problémy společnosti řeší jen ze svého úzkého pohledu v lukrativním postavení, které mají bez zásluhy uplatnění svých schopností či neschopností, aniž si dokáží uvědomit, z čích peněz toto postavení mají a čím by mu měli být povinovani.

Zákon o sociálním bydlení je jen prvním krokem k odstranění letitých problémů sužujících společnost. Ty jsou mimochodem také neklamným znamením institucionální podpory nerovnosti a rozdělování společnosti na chudé a bohaté, úspěšné a neúspěšné, se všemi dalšími důsledky. Nepřijetí tohoto zákona v tomto volebním období na delší dobu odsouvá závažný společenský a sociální problém ke „hvězdám“.

Kurz zaměřený na práci s dětmi z romského sociokulturního prostředí

R-Mosty nabízí všem učitelům a dalším pedagogickým pracovníkům ze škol i z neziskové sféry kurz zaměřený na specifika práce s dětmi z romského sociokulturního prostředí. Seminář se uskuteční v termínu 28. a 29. srpna 2017 v nádherném prostředí biofarmy Belina v Nežichově u Toužimi.

Účastníkům je díky podpoře grantu ministerstva školství hrazeno ubytování i strava. Kurz pomáhá lépe a efektivněji pracovat s dětmi z romských rodin. Jeho cílem je poskytnout informační servis v podobě ucelených dat o romské historii, jazyce a kulturních specifikách. Do témat kurzu se promítají také otázky související se sociálním vyloučením a chudobou, kterým romské rodiny často čelí. Speciální blok je věnován konkrétním metodám, které pomáhají zlepšit spolupráci mezi školou a romským žákem, potažmo jeho rodinou. Dostane se i na konkrétní didaktické postupy ve zefektivňování výuky v češtině, matematice, zeměpisu, přírodopisu a v dalších předmětech. Leitmotivem celého semináře je navazování konkrétních zkušeností účastníků na jednotlivá témata a interaktivní diskuse. Dostatek prostoru pro sdílení zkušeností vzniká díky tomu, že kurz je dvoudenní a výjezdní. Lektory jsou zkušení romisté Barbora Šebová a David Tišer a ředitelka základní školy Floriána Bayera v Kopřivnici, která má mnohaleté zkušenosti s integrací romských dětí v hlavním vzdělávacím proudu. Kurz je akreditován MŠMT v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Kapacita je omezena na 18 účastníků.

Zájemci se mohou hlásit mailem na adam@r-mosty.cz nebo telefonicky na čísle 725 345 594.

Seznamte se: Knižní klub Pa'ikerav

Záměrem knižního klubu Pa'ikerav, který působí na východním Slovensku nedaleko Prešova, je motivace mladých k četbě knih a zároveň poukázání na to, že Romové umí nejen tancovat a zpívat, ale například se mohou věnovat i čtení. Tím se snaží odbourávat předsudky vůči Romům. Více v rozhovoru s JUDr. Renatou Pančevičovou, místopředsdkyní OZ ĎAKUJEM – PALIKERAV.

Knihy jsou součástí života, ten, kdo je vášnivým čtenářem, ví, že nám mohou sloužit jako ukazatel cesty, dávají nám odpověď na naše nezodpovězené otázky. Bez knih je člověk jako osamocená duše. Je třeba motivovat děti k četbě knih, nejen ve škole, ale i ve volném čase. Burzy nabízejí řadu knih zdarma k rozebrání, je třeba umět dětem i správně vybrat. Romská literatura je plná originality a čtenář se zde může do příběhů zcela přirozeně položit. Mezi romské spisovatele patří: Elena Lacková, Tera Fabiánová, Margita Reiznerová, Ilona Ferková a další.

Na úvod 10 důvodů, proč více číst:

1. Rozšiřujete si své verbální dovednosti.
2. Zlepšujete svou schopnost soustředění.
3. Čtenáři si užívají umění a vylepšují svět.
4. Zlepšuje se vaše představitelství.
5. Čtení vás činí chytřejšími.
6. Dělá vás zajímavějšími a atraktivnějšími.
7. Čtení snižuje stres.
8. Vylepšíte si paměť.
9. Objevíte a přetvoříte sami sebe.
10. Pro zábavu!

Přeji pěkný den, je mi radost a ctí vás čtenářům Romano hangos představit. Prozradte nám, čím byla první myšlenka vytvořit knižní klub Pa'ikerav?

Boli sme na jednej medzinárodnej konferencii v Bratislave koncom minulého roka aj s našimi mladými a cestou vo vlaku späť domov sme si všimli, že začali čítať knihy, ktoré si ako spomienku na Bratislavu kúpili. Teda oni minuli svoje vreckové, ktoré im rodičia dali na nákup suvenírov z hlavného mesta Slovenska, na nákup kníh, napr. Denník Anny Frankovej. A tak sme si uvedomili, že to je niečo, s čím treba pracovať a čomu sa treba venovať.

Kde sídlíte?

Sídlime v malej dedinke na východnom Slovensku neďaleko Prešova. Ale takmer všetky naše aktivity realizujeme v Košiciach, kde nám mesto ponúklo svoje priestory a kde sa stretávame s našimi mladými z rôznych častí Slovenska.

Proč zrovna Pa'ikerav? Za co děkujete?

Názov Pa'ikerav som si vymyslela ja, keďže to bolo prvé slovo, ktoré som sa ako Nerómka po rómsky naučila. No, má to aj druhý dôvod, a to, že pre Rómov nie je veľmi typické ďakovať a používať toto slovo v hovorovej reči.

Fungujete pod nějakým sdružením, nebo organizací či spolkem?

Knižný klub Pa'ikerav je jednou z aktivít nášho Občianskeho združenia Ďakujem – „Pa'ikerav“ (<https://www.facebook.com/ozdakujempalikerav/>). Našou ďalšou aktivitou je vlastná talkshow pod názvom „Pa'ikerav za návštevu“, ktorá je vysielaná v rámci Rómskeho magazínu a moderuje ju moderá-

torka Jarmila Vaňová a ďalšou našou veľkou aktivitou je „Pa'ikerav za Roma friendly spoločnosť“, za ktorú sme boli minulý rok nominovaní na projekt roka 2016 na Slovensku – myšlienkou je „testovať“ slovenskú spoločnosť a jej „priateľskosť“ k Rómom.

Jaké jsou vaše cíle v Pa'ikerav?

Zámerom Knižného klubu Pa'ikerav bolo poukázat na to, že Rómovia sú nielen dobrí hudobníci a tanečníci, ale že sú dobrí aj v iných oblastiach, napr. aj v čítaní kníh, čím chceme búrať predsudky voči Rómom. V neposlednom rade chceme motivovať iných mladých k čítaniu. Sme presvedčení, že len mladý človek môže inšpirovať iného mladého človeka k čítaniu.

Začínali jste se třemi aktéry, kolik členů je v současné době ve vašem klubu?

Knižný klub Pa'ikerav začínal pôvodne s tromi členkami, no dnes máme už takmer 20 videorecenzentov – od žiakov základnej školy, cez stredoškôľakov, až po študentov vy-

sokých škôl. A sme otvorení príchodu nových členov.

Jaké žánry knih se nejraději čtou?

Náš knižný klub je špecifický tím, že čítame knihy, ktoré nám darujú priamo slovenskí autori a o týchto knihách potom pripravujeme videorecenzie. Hovoríme v tomto prípade o akejsi priamej úmere – že Knižný klub Pa'ikerav podporuje slovenskú tvorbu a slovenskí autori podporujú náš Knižný klub Pa'ikerav. Nepreferujeme jeden alebo niekoľko špecifických žánrov, pretože máme široké spektrum mladých (od žiakov základnej školy, cez stredoškôľakov až po vysokoškôľakov), a teda čítame všetko, čo sa nám dostane pod ruku.

Jaký je v současné době zájem o knihy? Chodí děti a mládež do knihoven?

Knižný klub Pa'ikerav realizujeme v podstate od začiatku roka 2017 a sami sme prevzali, akí je veľký záujem mladých o literatúru a o čítanie kníh. Ak by ste sa však opýtali našich mladých, či chodia do knižníc, tak by Vám väčšina z nich odpovedala, že nie. Je to pre nich nákladné, zaplatiť ročný poplatok, zároveň sú s tým spojené náklady na cestovné, atď.

Plánujete do budoucna i nějaké aktivity, soutěže pro veřejnost? Pokud ano, jaké?

Minulý rok v septembri sme zorganizovali 1. ročník súťaže Rómovia recitujú, v ktorej chceme rozhodne pokračovať a spraviť z toho takú malú tradíciu. Išlo o prvú súťaž svojho druhu na Slovensku, na ktorej sa zúčastnili iba rómski študenti. Samozrejme, pripravujeme rôzne workshopy súvisiace priamo so zameraním knižného klubu, s ktorými chceme obísť základné školy, atď. Zároveň realizujeme aj besedy so slovenskými autormi, ktorých tvorbu naši mladí čítali.

Jaký je nástroj na to, aby rodiče mohli motivovat své děti ke čtenářské aktivitě?

Rodičia členov nášho knižného klubu častokrát nie sú vzdelaní. Máme prípady, keď rodič nemá ani dokončenú základnú školu.

Napriek tomu Vás tí mladí očakávajú svojim prejavom a keby ste sa s nimi rozprávali, tak zistíte, že sú to malí géniovia a povieť si, že to snáď ani nie je možné, keď to nemajú v génoch. A verte, že ani jednému z nich rodičia doma v detstve nečítali rozprávky. Nám sa stáva pravý opak, že mladí prídu domov s knihou a potom nám prevkapaní povedia, že aj mama tú knihu čítala.

A co romská literatura, povídky, pohádky, jeví o ně děti zájem?

Rómskej literatúre sa venujeme špeciálne každú druhú nedeľu. Naša studentka herectva na konzervatóriu v Košiciach Kamilka Mitrášová si pre nás pravidelne pripravuje Nedeľnú chvíľku rómskej poézie, kde recituje v rómčine básne od rómskych autorov.

Předčítáte z nich?

Áno, práve v najbližších dňoch ideme do škôl s čítaním rómskych rozprávok.

Jaké jsou vaše plány do budoucna s knižním klubem Pa'ikerav?

Samozrejme, máme veľké plány do budúcnosti. Sme otvorení každému ďalšiemu čitateľovi a videorecenzentovi. Čím viac nás bude, tým lepšie. Chceme „expandovať“ do škôl a motivovať ďalších a ďalších k čítaniu. Avšak ďalšie naše sny a túžby si necháme ako prevkapanie.

Na závěr máte prostor pro vzkaz pro naše čtenáře Romano hangos. Poděte s nami čítaním kníh búrať předsudky voči Rómom.

rozhovor vedla Veronika Kačová

O Roma the e politika

Me sar manuš the sar Rom, so dživel andro duj kulturi, šaj phenav sar has varekana, the sar oda hin adadžives. Šaj phenav, so kerel e politika le manušenca. O komunisticko režimos nameñinelas peskri ideja. O manuša nahas rozdzeli men a savore pes sikhade sar te dživel, sar te existinel. E demokracija andas la spoločnosťake na ča lačhipen, aľe the neve problemi. Adadživeskri socijalno politika andro štatov nadikhel pr'oda, sar o manuša dživen, the so lenge kampol. E demokracija the lakro vivojis rozdzeli nda le dženen, nane buta, the o čoripen barol. O manuša chuden čepo love, savoro hin kuč, le nipos hin baro kelčikos, o manuša pes meñinen a kada procesis le manušen the rozdzeli nel. Nekbuter pre ada dopoťinde o Roma. O čechiko nipos the o politika dikhen le Romen sar olen, so nadikhen pre ñikaste ča pre peste. Hoj o Roma kamen te viuživinel o socijalno sistemas. E socijalno politika kerel sankciji ča perdal o Roma. Kamel, hoj o Roma te aven aktivna, hoj mušinen te rešpektinel o dživipen andre ČR, mušinen te avel sar manuša nekfeder, mušinen te kerel buti, mušinen te študinel a nane lenge tromal te čorel. Pre ada hin interesno, hoj o Roma save emigrinde andre Kanada, Australija, abo pro Nevo Zelandos, hoj odoj pes namušinde te prispusobinel. Odoj takoj zapele andro dživipen savorenci. O Roma odoj keren buta o čhavore phiren andro štandardna školi. Študinen the imar anglal džanen, kaj kerena buti, the keci len avela penzija. Le Romen hin oda isto čačipen he povinnosťa, sar the le gadžen. E demokracija len chrañinel a maškar o nipos hin len lačo than. A so amari demokracija? Pal amari politicko scena džal bibachtalo hirov andre Čechiko, the andre calo luma. E politicko kultura mosardas calo sistemas, savore normi. O zorale the o barvale rozčhide le narodos, the o prezidentos andre kada chaosis pes rodel the našti pes arakhel. O medija ispiden pro politické seri, sikhaven o kauzi, sikhaven pro bibacht politika, the kaske džal ča pal e karijera, pal o kšefti, pal o love, the pal o lačo than. O politika cina ven peske andro parlamentos tuño chaben the pijiben. Svíčkov o vaš o 40, whisky vaš o 25, lovina po 15. Lenge pes lačhes dživel vaš o tuňe love... lalalalala. Imar nadžanav, kas te voľinel, aľe te bi kandidinenas o Roma andro parlamentos, ta bi voľinavas len. O Roma imar čirla pes kamen te dochudel andro parlamentos u lengri aktivita andre politika imar the kampol. Aľe kaske adadžives šaj paťan? E demokracija kerel le Romenge furtom neve, the neve problemi, the o parlamentos furtom phenel, kaj o Roma pes nadžanen te ľikerel the te dživel le gadženca. O Roma imar čirla priačhile pro gadže the pro europska sistemi. Prispusobinde pes the le komunistentenge the la demokracijake. O Roma pes ča furtom prispusobinen a furtom hine diskriminimen. Furtom nane avri sikhade, nane len buti, lačo bešiben, the nane len aňi penzija. O čhavore phiren furt andro zvláštna školi a o rasismus the e diskriminacija nadel šanca aňi le Romen, so hine študimen, so keren buta. Varesar mange kada nabešel. Talam irindom varesavo diľinipen, na?

Gejza Horváth

Romové a politika

Já jako občan i jako Rom žiji ve dvou kulturách, mohu porovnávat minulý i dnešní režim. Mohu také zhodnotit vývoj a dopad politiky na lidi. Minulý režim neměnil svoji ideu a společnost bez třídních rozdílů se v něm naučila žít. Demokracie přinesla společnosti nejen výhody, ale i nové problémy. Dnešní sociální politika státu skoro vůbec nereaguje na potřeby občanů a na jejich životní úroveň. Vývoj demokracie přinesl společnosti třídní rozdíly, nezaměstnanost a chudobu. Příjmy, nárůst cen a výdajů mění postavení i myšlení lidí a tento proces společnost i rozděluje. Nejvíce na to doplatili Romové. Společnost i politici vidí Romy jako nepřizpůsobivé, kteří jen zneužívají sociální systém. Sociální politika dokonce vytváří koncepční politiku cílenou jen na Romy. Romové musí být aktivní, musí se přizpůsobit, musí být vzorovými občany, musí pracovat, vzdělávat se a nekrást. Je zajímavé, že romští emigranti se nemuseli přizpůsobovat kanadské, novozélandské či australské společnosti. Romové tam pracují, děti chodí do standardních škol. Studují a už předem vědí, kde budou pracovat a jaký budou pobírat důchod. Romové tam mají stejná práva i povinnosti jako ostatní a demokracie zaručuje Romům bezpečí i zájem. A co naše demokracie? Politická scéna v ČR má už trvale špatnou pověst doma i v zahraničí. Kultura politiky narušila ekonomické, právní, politické i mravní normy. Silní a bohatí rozdělili národ a prezident mezi tím vším hledá rovnováhu. Mediální tlaky na politické strany i na samotné kauzy politiků jasně ukazují, komu jde o kariéru, o byznys, či o výnosné pracovní místo. Svíčková za 40, whisky za 25, pivo za 15. Jóóó, politik ten levnej chleba má, lalalalala. Už nevím, koho volit, ale kdyby kandidovali do parlamentu Romové, nebo už tam byli, tak bych volil je. Romové se už dlouho dobývají do parlamentu a jejich aktivita v politice je dnes už i potřebná. Ale jaké politické straně by se měli upsat? Demokracie vytváří Romům nové a nové problémy a Romové jsou pro parlament pořád jen nepřizpůsobiví. Musím říct, že Romové se už dávno přizpůsobili evropským společenským systémům. Přizpůsobili se minulým i dnešním režimům. Romové se pořád přizpůsobují a pořád jsou diskriminováni. Nemají vzdělání, nemají práci, bydlení a nemají ani důchod. Děti chodí pořád do zvláštních škol a oběti rasismu a diskriminace jsou i ti přizpůsobení, vzdělaní a pracující Romové. Nějak mi to nesedí. Hm, asi jsem napsal pořádnou blbost, co?

Gejza Horváth

www.romea.cz

**Informační portál o všem,
co se děje ve světě Romů**

Často si neuvědomujeme moc hudby

O hudbě se často říká, že léčí, ale rozhodně ne každý, kdo ji provozuje, to dokazuje. Hudba byla a je součástí našich všedních životů. Zní na každém kroku. Pro mnohé lidi se stala už jen kulisou běžného života, či dokonce závislostí, na kterou jsou zvyklí, denně ji přijímají z rozhlasu či zapnutého rádia od rána do večera. Někteří ani nedokážou jít na procházku bez hudebního přijímače. Jiní si z té záplavy hudby vybírají, ale jen to, co vyhovuje jejich pohodlnosti.

Už od pravěku k nám hudba mluvila skrze zvuky domorodců, jejich hra na různé předměty znamenala hudbu, byla spojená s bubny, šamanskými zpěvy a tancem. Hudba se vyvinula napodobováním přírodních zvuků, například zpěvu ptáků, šumění listů v korunách stromů, hromů a blesků.

Pro hudbu Romů, která je spojená s jejich tradičním povoláním, je typické to, že Romové hudbu přijímali z různých koutů světa, proto je romská hudba tak bohatá a různorodá. Hudebníci chtějí oslovit své posluchače, říkají, že je třeba jim otevřít srdce. Jde o to, aby posluchač získal výjimečný zážitek a uměl přijmout někdy i náročnější hudbu.

Hudba však neumí odstranit takové bolesti, jako je ztráta drahých lidí, zklamání, nezdary, křivdy či závist. V takových chvílích hledá pak člověk pravou útěchu a posilu. Právě naopak, romská hudba při takových událostech vzniká.

V současné době je těžké umět se prosadit a dokázat, že naše hudební produkce má kvalitu a je srovnatelná se zahraniční produkcí. Trh je zahlcený leckdy nekvalitními muzikanty. Nebo potom také těmi, kteří mají hudební řemeslo, nebo i diplom, ale jejich umělecký výkon není možné brát vážně, a potom už se ani neví, kdo na něj opravdu má. Takové prostředí hudby nemůžeme nazývat ani hudební. Jsou nudní a chladní.

Desítky mladých kapel neznají noty, nemají žádnou hudební praxi a myslí si, jak skvěle umí hrát. Nedokážou se ani sehrát, naladit ná-

stroje, natož podat opravdu kvalitní umělecký výkon. Jsou to amatéři, kteří mají v hlavě jen touhu se zviditelnit, zajistit si vysoký honorář a potom sedět na baru, popíjet a pyšnit se. Podle toho taky vidíme, pro jaké publikum hrají a na jakých místech. Jejich ega si však myslí, že na to mají a jsou hrdí, že prosazují svoji hudební produkci. A když se s nimi začnete bavit o hudbě, tak to neumí. Neuvědomují si ani to, že přijít na koncert v dobré náladě, koncentraci a vzhledu je hodně důležité, nejen pro samotné posluchače koncertu či festivalu, ale i pro ně. Vznášejí se v oblacích slávy. Prezентují se, že hrají jazz, ale neznají základy jazzové hudby, ani neví, že vychází z černošské lidové hudby a jsou dílem vynikajících umělců. Za pár roků je však můžeme vidět, že se v hudbě nikam neposunuli, nebo naopak se jejich produkce rozpadla. Je to tragické, ale je to tak! Je hodně amatérů a málo profesionálů.

Pro mladou generaci je typické, že se baví na tanečních zábavách, které nemají kvalitu a kapela se někdy i opije – potom není divu, že jejich seskupení nepodá žádný hudební výkon. Kopírují staré romské tradiční písně do ubohého přednesu, že se poslouchat to je někdy až k zbláznění nebo k pláči. Nechápu, co se jim na romských starodávných lidových písních nelíbí, patří k nim, stejně tak jako ke mě. A jejich texty jsou příběhy ze života Romů. Diví se potom, že naše romské písně produkují i české kapely! Měli by být hrdí, že máme tyto poklady, které jsou skryté ve starých romských písních. A nestydět se za to!

Často si neuvědomují moc hudby. Tihle amatéři, ale patří sem také zpěváci a taneční kapely, by si v první řadě měli uvědomit, že hudba není zábava ani sranda. A taky to, že není pro každého ji provozovat. Všechno důležité z hudebního zážitku se odehrává hlavně během života. A člověk, který se chce věnovat hudbě, se musí nejdřív věnovat sobě, najít sám sebe, umět v sobě najít fantazii, umět zpoma-

lit i zrychlit. Také by se měl naučit cvičit paměť, aby mohl při koncertech, tak jak to bývalo zvykem, hrát skladby z paměti. Jeho výkon by měl být bez kazů a působit na posluchače velmi přirozeně.

Člověk, který už je v hudbě poučenější, bude i kritičtější. Bude si umět vybrat z toho, co se mu předkládá. A dnes se z hudby předkládá mnoho. Člověk muzikant, který pozná umění a přijímá jeho dary, je v trvalé výhodě, protože žije silněji, plněji a bohatěji, dostává se mu něčeho, co nejde ničím a nikým nahradit. Svět umění je otevřen každému, vstoupit však do něj musí každý sám, ze své vůle. My, kteří jsme poznali jeho bohatství, lásku a krásu, můžeme o něm se vši jistotou říci, že ten krok je určitá námaha a zodpovědnost, ale stojí to za to! Mladí jsou ve věku, kdy je člověk nejvnímavější. To je příležitost nahlédnout do světa umění, vstoupit do něho.

Během své práce s lidmi a organizátory festivalů jsem poznala jak špatný tak i velmi kvalitní přístup. Když jsem psala reportáže z míst, kde se konaly různé akce, byla jsem často hodně kritická. Problém je v tom, jak lidi vnímají hudbu a vše, co s ní souvisí. Jsou dva typy lidí a myslím, že podle toho i hudbu potom provozují. Jeden z problémů může být jejich pohled na to, jak si festival představují, špatná spolupráce s dobrovolníky či strukturou festivalu. Také zde hrají velkou roli honoráře. Ne každá organizace si může dovolit zpěváka nebo kapelu, která vystupuje za honorář, není potom divu, že vidíme a slyšíme hrát všude automatickou nekvalitní hudbu.

Je třeba dodat, že v ČR je řada fantastických lidí, kteří jsou profesionálové a svoje hudební povolání dělají hlavně s láskou a úctou k lidem. Posouvají se a jejich hudba má vliv na každého z nás. Amatéři by si z takových hudebníků měli brát velký příklad. V hudbě by se lidé měli spojovat, a ne rozdělovat. V hudbě žádný boj ani rasismus neexistuje.

text a foto: Veronika Kačová

E Parvati

Ehas jekhvar jekh cikni indicko čhajori, vičinas pes Parvati, dži-velas la daha the le dadeha andro jekh barvalo kher, ehas len barvali familija. Ehas la vlastno služka, savi lake sako d'ives sa kerlas, delas la te chal, vaš oda, hoj oda e Parvati nadžanelas. Na hoj bi avla-has dilihi, kada na, afe vaš oda, hoj pes oda lake pačisaolas. Sikhaďas peske upre pre kajso barvalipen, savo lenge ehas andro kher the andro dživipen.

E čhajori pes cale d'ivesa zuñinelas, nahas la andro kher nisave kamarata, o služebnictvo lake nahas pre dzeka. Kerlas pes maškar lende bareder. Buter ehas korkori, bavinelas pes korkori, abo ča kavka gondolinelas pal kada, so avela dureder. Lakro dad the daj phirenas sako raťi avri, kaj pes maťarnas la molatar, but rado dikhenas o khel'iben, bašaviben the jekhetañiben le barvale manušenge, ehas kalestar, sar te bi andre lende avľanas o bengas. E Parvati len but rado nadikhelas, vaš oda hoj laha but na ehas, jon kame-nas te avel ča peha. Ehas lengri peršo čhajori, the ehas la sa, so kame-las. Jekhvar raťi, sar lakri daj the dad naehas khere, geľas andre ložnica peskra šukar dajakri. E ložnica lake dičhuvelas sar andre varesavi paramisi la kralovnakri. Pro fali ehas kreslimen varesave orientalne symboli, savenge e Parvati naachaluvelas, ča džanelas, hoj lake ehas pre dzeka. Andro šifoňera ehas la da pherdo vigana, save aňi nadichinenas. O haďos, pre savo e daj sovelas, pes lake dičhuvelas kavka baro, hoj bi pes upre rišľuvenas deš džene. Pre dzeka lake peľas o skamindoro le gendaloħa, ehas pre leste o čeňa, maľovački, vejira the aver veci. Andro šero lake avľas, hoj koda pal soste lakri daj merel, ehin o barvalipen the rajkañiben. The gondolinelas peske, hoj lake džal buter pal o veci, sar paš late.

Chudľas chol'i, savoro čhiďas pre phuv, kerlas vika, sar but peskra da the dad nanavidzinel. Andre chol'i, so andre late ehas, šunďas nisostar

ňič bari rana, pal'is dujto, predaranďilas, vaš oda hoj pes cal'i cimra chudľas te razinel, pernas tele o veci všadzi pal o kher. Nadžanelas, so pes ačhiľas, chudľas bari dar, kamelas te denašel, afe andro vudar peľas koda la dakro baro haďos. Garuďas pes paš leste, the pre phuv rakhlľas te pašľol cikno zabaviskos elefantos, savo peske mind'ar ľilas paš peste. Vinšinelas peske, hoj te avel paš peskri daj the dad. Skrčind'as pes, phandľas o jakha the modlinelas pes, hoj savoro te preačhel.

Bari katastrofa napredžid'ilas lakro dad aňi lakri daj. Pal lengro baro kher naačhilas nič. Ačhiľas lake ča o zabaviskos elefantos, savo chudelas zorales andro vast...

Savore čhavore, save našade koda d'ives peskre daden the dajen, ta gele pale andre peskre phuva. Pre mašina le čhavoren užarenas lengri famil'ia, ča e Parvati oke ačhiľa korkori. Sar oda imar dičholas, hoj pes latar ačhela sirotkos, avľas ke late rom, ehas pre leste baro kalo kabatos, pro šero kal'i stad'i the phend'as

lake le bare hangoha: „Sal e Parvati, e čhaj la Shivi Dase?“

E Parvati leske zadikhľas andro muj, le romes ehas baro suvoralo nakh, zorale parne čhora, he te leske jakha ehas cikne, ehas andre lende zoralipen. E Parvati phend'as: „Hi, som čhaj la Shivi Dase.“ O rom lake phend'as, hoj peske mind'ar te džal te garuvel peskre veci, hoj leha te odžal... „Tiro bačis pre tute imar užarel andro leskro baro kher.“

Sar peske o veci garuďas, le elefantos andro vast furt chudelas, odgele andre koča le grajenca, džanas baro drom, calo rat. Sar doavile, thode la Parvati andre bari cimra. Ehas lake pripravimen žuže veci the o grati, andre save majind'as te sovel. Ehas lake namištes vaš oda, hoj pes nadžanelas te urel. Korkori phend'as la služkake, hoj la te urel, the te thovel andro haďos. E služka kamelas te asal, afe Parvati nakerlas pheras. E služka šund'as, vaš oda hoj daralas, hoj bi la čhidenas avri khatar buťi. E Parvati lake vakere-las, sar oda andre lengri phuv ehin.

O d'ivesa denašelas, the e Parvati pes mek na the na nadikhľas le bačiha. Dikhľas les ča pro fotki, save rakhlľas andre truhla andre cimra. Arakhelas andre cimra čudno veci, save lake nadelas god'i, afe kamelas pal lende te džanel vareso buter. Arakhľa purane fotki, talam fotki la familijake, ehas pre lende lakri daj sar pes hombinelas pre humbačka andre šukar bari dvora. Chudelas la lakro barikano dad. Keci lake chibinenas... Sako d'ives pre lende gondolinelas, džalas pal lende sune, the varekana šunelas la dakro hangos, sar te bi la varekaj vičinelas.

Jekhvar peskra služkatar phučľas, kana pes imar dikhela peskre bačiha. E služka e Elis lake phend'as, hoj hino pro droma, the avela pale pal jekh čhon a pal'is pes leha dikhela. Calo than la delas dar. Ehas savoro čarovno. Peršes kole fotki, o kipoca le manušenge, so ehas kreslimen pro fali, so pes mek dodžanela...? So mek kalestar, hoj sar kade nahas o bačis, ta pes pal o kher starinlas e

nalači gadži, e Lazarova. Savorenges poručinelas the ehas sar dilihi le mačkendar, všadzi kaj džanas, ta šaj dikhenas bare kale mački.

Sar avelas o ľinaj, savoro barolas the imar nadičholas kavka zaučhardes, sar dičholas koda peršo d'ives, sar la Parvati adaj thode. Geľas pes te predžal, e služka lake phend'as, khatar majinel te džal, hoj pes te na našavel. Sar džalas, ta dikhľas čiriklores, mangelas les, hoj lake te phenel, kaj majinel te džal. Pal leskro hangos chudľas te džal prosto andre zaučhard'i dvora. Daradunes pes maškar peste rozdikhlľas, afe nadikhľas nič, so bi lake kerd'ahas radost'a. Maškar peste dikhelas ča bare kraka. Thoďas kodoj peskro vast the chudľas pre varesavo thulo plotos, ehas kodoj chev pre kleja. Prindžard'as, hoj koľa kleja imar dikhľas andre koľa bari truhla, kaj ehas jekhetane he fotki la familijakre. Pal'ikerďas le čirikloreske the odgeľas pale andro kher.

Veronika Kačová
foto: Darshan Paladiya

Parvati

Byla jednou jedna indická dívka, jmenovala se Parvati, žila s rodiči ve velmi bohaté rodině. Měla vlastní služku, která ji dennodenně ve všem podporovala. Služka se starala o to, aby Parvati dobře vypadala, také jí dávala jíst, protože mladá slečna to neuměla. Ne, že by byla hloupá, to ne, ale líbilo se jí, že se o ni někdo tak stará. Zvykla si na to velké pohodlí, které v jejich domě bylo součástí života.

Dívka se někdy celé dny nuditela, neměla v panství žádné kamarády, služebnictvo ji nebavilo. Povyšovala se nad nimi. Často byla sama, hrála si sama, nebo jen tak přemýšlela, co bude dál. Její rodiče chodili každou noc na večírky, kde se opjeli vínem, milovali tanec, hudbu a společnost významných lidí, byli tím jak posedlí. Parvati je však neměla moc ráda, protože o ni nejevili velký zájem, často chtěli být jen spolu. Byla jejich první dcerou a bylo o ni postaráno. Jednou večer, když její rodiče nebyli doma, se vydala do ložnice své krásné matky. Ložnice její matky vypadala jako nějaká ložnice pohádkové královny. Stěny zdobily malby různých

orientálních symbolů, kterým Parvati vůbec nerozuměla, jen věděla, že se jí to líbí. Přeplněné šatní skříně s tolika šaty, které ani nedýchaly. Postel, na které matka spala, jí připadala tak velká, že by se na ní vyspalo asi deset lidí. Zaujal ji však stolec se zrcadlem, který zdobily šperky, líčidla, vějíře a další věci. V hlavě se jí objevila myšlenka, že to, po čem její matka tak silně touží, je bohatství a přepych. A myslela si, že jí záleží víc na věcech, než na ní.

Zmocnil se jí vztek a hněv, který ji donutil, že všechno shodila na zem a k tomu ještě křičela, jak moc své rodiče nenávidí. V tom zmatku, který v sobě prožívala, uslyšela najednou velkou ránu, potom druhou, lekla se, protože se pokoj začal celý třást, padaly věci všude kolem. Netušila, co se to děje, dostala velký strach a chtěla utéct, ale dveře zatarasila ta matčina velká postel. Schovala se pod ní a na zemi našla ležet hračku slona, kterého si ihned vzala k sobě. Přála si, aby byla v bezpečí se svými rodiči. Skrčila se, zavřela oči a modlila se, aby všechno přestalo.

Velké zemetřesení bohužel odnesli životy i její rodiče. Po jejich velkém domě nezůstalo skoro nic. Zbyla jí jen hračka slona, kterého držela pevně v náručí... Všechny děti, které ztratili onen tragický den své rodiče, se vrátili do svých rodných zemí. Na nádraží všechny děti čekali jejich příbuzní, až na Parvati, která tam zůstala úplně sama a opuštěná. Když už to vypadalo, že skončí na ulici jako sirotek, přišel k ní muž, zahalený do dlouhého tmavého pláště, na hlavě měl černý klobouk a otázel se přísným hlasem: „Jsi Pavrati, dcera Shivi Dase?“

Pavrati mu pohlédla zděšeně do obličejce, muž měl výrazný, špičatý nos, silné rty a tvrdé bílé vousy, jeho oči byly malé, ale vyzářovala z nich síla a přísnost. Parvati odpověděla: „Ano, jsem dcera Shivi Dase.“ Muž jí řekl, aby si okamžitě sbalila své věci a šla s ním. „Strýc, bratr tvojí matky, už tě očekává ve svém sídle.“

Jakmile se sbalila, slona pořád držela v rukou, odjeli v kočáře s koňmi, jeli dlouho, celou noc. Když došli na místo, uložili Parvati do velkého pokoje pro hosty, kde pro ni

bylo připravené čisté oblečení a noční košile, ve které měla spát. Cítila se trapně, protože se vlastně ani obléct neuměla. Nařídila služebné, ať ji umyje a připraví do postele. Služebná se málem rozesmála, ale Parvati trvala stále na svém a služka uposlechla, protože se také bála, že by mohla přijít o práci. Parvati ji vyprávěla, jak to v její zemi chodí.

Dny utíkaly a Parvati se ne a ne setkat se svým strýcem. Viděla ho jen na fotografiích, které našla v truhle v pokoji. Nacházela v pokoji samé zvláštní věci, které jí nedávaly smysl, ale chtěla je vyřešit. Našla staré fotografie, asi album rodiny, na kterých byla její matka, která se houpala někde v krásné zahradě na velké houpačce. S ní také v objetí její pyšný otec. Tolik jí chyběli... Každý den na ně myslela, měla o nich sny a někdy slýchávala hlas své matky, jako by ji někam volala.

Jednou se své služebné, se kterou se už skamarádila, zeptala, kdy se konečně setká se svým strýcem. Služebná Elis jí odpověděla, že je na cestách a vrátí se za necelý měsíc a potom se s ním setká. Celé sídlo jí připadalo tajemné, plné div-

ných záhadných věcí. Nejdřív ty fotky, malby lidí na stěnách, potom hlasy a co se dozví ještě...? Krom toho to tady po dobu nepřítomnosti pána měla na starost nepřijemná paní Lazarová. Všem rozkazovala a byla posedlá kočkami, všude kam jste se vydali, jste mohli vidět velké černé kočky.

S příchodem jara všechno kvetlo a sídlo už Parvati nepřipadalo tak tajemné jako na začátku. Vydala se na procházku, služebná jí poradila, jakým směrem se má vydat, aby ještě někde nezabloudila. Když šla, uviděla ptáčka a poprosila ho, aby ji vedl tam, kam má jít. Podle jeho letu a hlásku vykročila cestou přímo do tajemné zahrady. Zděšeně se kolem sebe rozhlédla, ale nic, co by její oči zaujalo, nespatřila. Před sebou viděla jen husté, velké keře. Vsunula do keře svou ruku a nahmatala hrubou mříž s otvorem pro velký klíč. Uvědomila si, že ten klíč už viděla v té velké starodávné truhle společně s fotkami rodiny. Poděkovala ptáčkovi a vrátila se zpět domů.

Veronika Kačová
Pokračování příště...

BRNĚNSKÁ MUZEJNÍ NOC

20. 5.

Program viz: web muzea a www.brnenskamuzejninoc.cz (koncert Gitany před muzeem, jam session u ohně na dvoře muzea, čtení z knihy Matéo Maximoffa Sudba ursitorů a další). Vstup zdarma.

23. 5. v 17.00

Autorské čtení a autogramiáda spisovatelky Kateřiny Dubské. Čtení ze sbírky povídek Malé zázraky se uskuteční ve spolupráci s nakladatelstvím Jota. Akce se koná v rámci festivalu Meeting Brno. Vstup zdarma.

GHETTOFEST

10. 6.

Komentované prohlídky stálé expozice i přechodné výstavy. Výtvarná dílna pro děti a rodiče. Akce se koná v rámci pouličního multizánrového festivalu Ghettofest: ghettofest.cz.

15. 6. v 18.30

Filmový večer s projekcí filmu Tulakóna (1986, Jana Ševčíková) a následná beseda. Film natočený na 16 mm kameru vznikl na motivy pohádky romské spisovatelky Tery Fabiánové. Café Bar Scala, Moravské nám. 3.

Všechny programy se konají v Muzeu romské kultury, není-li uvedeno jinak. Změna programu vyhrazena.

VOLNÉ VSTUPY DO VÝSTAV

4. 4. v rámci Týdne romské hrdosti

20. 5. při příležitosti Mezinárodního dne muzeí v rámci Brněnské muzejní noci.

Muzeum romské kultury, s. p. o.
Bratislavská 67, 602 00 Brno
tel.: 545 571 798, mobil: 775 972 782
e-mail: propagace@rommuz.cz
www.rommuz.cz
www.facebook.com/muzeum.romske.kultury

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY

duben
až červen
2017

STÁLÁ EXPOZICE „PŘÍBĚH ROMŮ“

Dějiny Romů od Indie po současnost. Po domluvě komentované prohlídky v ceně vstupného.

PŘECHODNÉ VÝSTAVY

POKLAD ROMŮ AMARE SOMNAKA
TAJEMSTVÍ ROMSKÉHO ŠPERKU
do 30. 4. 2017

Historické zlaté a stříbrné šperky i současná tvorba úspěšných romských designérek poprvé k vidění na jednom místě.

DOPROVODNÝ PROGRAM K VÝSTAVĚ „POKLAD ROMŮ“

6. 4. v 17.00

Módní přehlídka oděvní značky Gypsy MaMa a šperkařky Nicole Taubinger, akce se koná při příležitosti Týdne romské hrdosti. Nádvoří Městodržitelstvího paláce, Moravské nám. 1a, Brno. Vstup zdarma.

9. 4. v 15.00

Tvořivé dílny pro děti i dospělé inspirované výstavou, výroba šperků z tradičních i netradičních materiálů. Rezervace nutná, počet míst je omezen: propagace@rommuz.cz, 545 972 782. Akce se koná při příležitosti Týdne romské hrdosti. Vstup zdarma.

30. 4. v 15.00

Workshop se šperkařkou Monikou Vontszemovou, dílna je určena dětem od 10 let a dospělým. Rezervace nutná, počet míst je omezen: propagace@rommuz.cz, 775 972 782. Vstup zdarma.

NIHAD NINO PUŠIJA / PARNO GRAS

12. 5.–24. 9. 2017

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ: 11. 5. 2017 v 17.00

Výstava fotografií Nihada Nina Pušiji, fotografa bosenského původu žijícího v Berlíně, autor dlouhodobě dokumentuje život Romů z republik bývalé Jugoslávie včetně příběhů romských imigrantů v Německu. V rámci doprovodného programu proběhnou dvě komentované prohlídky.

DALŠÍ VEŘEJNÉ AKCE

TÝDEN ROMSKÉ HRDOSTI

3.–9. 4.

OSLAVY MEZINÁRODNÍHO DNE ROMŮ V BRNĚ
7. 4. v 14.30–18.00

Hlavní program na Moravském náměstí (taneční i hudební vystoupení, stánek MRK, aktivity pro děti, občerstvení)

1. 4.–2. 5.

Příběh Romů – dějiny Romů na 35 výstavních panelech foyer Sálu Břetislava Bakaly, Žerotínovo nám. 6, Brno. Vstup zdarma.

5. 4. v 9.00–15.00

Kolokvium k tématu tzv. cikánského tábora v Letech u Písku. Historikové se budou zamýšlet nad nacistickou genocidou Romů a její připomínkou. Vstup zdarma.

5. 4. v 16.00

Veřejná debata: Genocida Romů v období druhé světové války a její připomínání. Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, budova B2, místnost 23, Gorkého 14, Brno. Vstup zdarma.

24. 4. v 14.00–17.00

Jom ha-soa. Veřejné čtení jmen obětí holocaustu a infostánek MRK na prostranství před Městodržitelstvím palácem, Moravské náměstí 1a, Brno.

13. 5.

Pietní akt v Letech u Písku (vzpomínka na oběti protektorátního koncentračního tábora pro Romy). Odjezd autobusu v raních hodinách od muzea, program viz: web muzea. Rezervace nutná: sekretariat@rommuz.cz, 545 581 206.

Rychlé granty

NADACE VIA
RYCHLÉ GRANTY

Máme pro vás Rychlé granty!

Jednoduše dostupné prostředky na ochranu veřejného zájmu ve vašem okolí.

O co nám jde?

Podporujeme rozhodovací procesy se zapojením veřejnosti a otevřenou věcnou diskusí o tématech veřejného zájmu v konkrétních lokálních kauzách.

Hledáme projekty, které:

• podporují aktivní zapojení občanů a občanek do veřejného života na lokální úrovni.

• jsou krátkodobé a vznikají jako odpověď na nečekané změny či vyhraněné situace v komunitách.

O Rychlý grant lze požádat ve chvíli, kdy je nezbytná okamžitá reakce a kdy by měla nečinnost výrazně negativní důsledky pro dotčenou komunitu.

Chcete aktivně reagovat na:

• nečinnost samosprávy a plýtvání veřejnými prostředky?

• čachry s územním plánem?

• záměry pustošivých novostaveb ve vašem okolí?

• nezáměr zastupitelů a pasivitu sousedů?

• ubývající zeleň, špatný vzduch nebo nadměrný hluk?

www.nadacevia.cz/rychle-granty/

Komu jsou Rychlé granty určeny?

Odvážným občanům a občanům, kteří se aktivně podílejí na veřejném životě své obce a hájí své právo.

Kdo jsou oprávnění žadatelé?

Nestátní neziskové organizace a neformální skupiny alespoň tří osob.

Jako Rychlé granty opravdu rychlé?

Posoudte sami.

• Uzávěrka je každý měsíc, vždy ve čtvrtek po zkoušce sítě (zpravidla první čtvrtek v měsíci).
• Výsledky oznámíme po zasedání hodnotící komise, zhruba 2 týdny po uzávěrce; v mimořádném případě je možné projednat projekty per rollam.

Na co lze Rychlé granty použít?

• Plánování a organizaci informačních kampaní aktuálních kauzám
• Odborné posudky, poradenství a konzultace
• Petiční akce a místní referenda
• První služby a náklady spojené se soudními spory a další

Co je potřeba splnit?

• Projekt se týká ochrany veřejného zájmu v konkrétní lokalitě a splňuje hodnotící kritéria.
• Žadatel/ka konzultuje předběžný projektový záměr s manažery Nadace Via před podáním žádosti.
• Projekt podává zástupce/zástupkyně nestátní neziskové organizace či neformální skupiny alespoň tří osob.
• Projekt je podán předepsaným způsobem a na předepsaném formuláři, který je kompletně vyplněn.
• Projekt začíná nejdříve dnem podání žádosti a trvá maximálně 6 měsíců.
• Žádaná částka činí maximálně 30 000 Kč (není nutné spolufinancování projektu).
• Projekt je realizován na území ČR.

Co nabízíme?

• maximálně 30 000 Kč na jeden projekt
• minimálně 850 000 Kč na rok 2017
• nefinanční podporu ve formě vzdělávání, sdílení zkušeností a odborných konzultací

Z čeho je program financován?

• z darů Bader Philanthropies
• z darů od Nadačního fondu proti korupci
• z příspěvků od individuálních dárců a startovního z běhů pro Nadaci Via

Jak postupovat?

1 Záměr

Uvažujete o žádosti o Rychlý grant? Máte téma a nejste si jisti, zda zapadá? Přičtěte si pozorné podmínky v tomto dokumentu a vždy konzultujte předběžný projektový záměr s manažery programu. Kontakty naleznete na www.nadacevia.cz/rychle-granty/

2 Před podáním žádosti

Vypište formulář žádosti a zašlete jej manažerům programu. Manažerka programu se vám ozve se zpětnou vazbou, zodpoví vaše otázky a je možné, že vás požádá o doplnění nebo úpravu textu žádosti. Připravte nepovinné přílohy – doplňující informace k řešení vašeho problému (naskenované výstřižky z tisku, odkazy na články týkající se kauzy, odborné posudky, fotografickou dokumentaci apod.).

3 Podání žádosti

Pošlete vyplněný formulář, případně i nepovinné přílohy, elektronicky na adresu rychly.grant@nadacevia.cz

(jedním e-mailem, v ruz. velikosti 10 MB). Přijetí e-mailem vám bude potvrzeno automatickou odpovědí; v případě, že žádnou odpověď nedostanete, prosíme, ozvěte se nám.

Veřejný prostor je dialog!

Nabízíme starší ročníky Romano hangos.

Cena jednoho ročníku 100 Kč + poštovné.

objednávky na: 545 246 673

nebo: holomkova@srmn.cz

Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srmn.cz
číslo účtu: 230 0066 1977/2010

Společenství Romů na Moravě
Romano jekhetaniben pre Morava

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury ČR

Romano hangos / Romský hlas. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky. Vydává Společenství Romů na Moravě. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154.

Redakce: Sabir Agalarov (šéfredaktor) romanohangos@gmail.com; Alica Heráková, Jan Horváth-Döme, Karel Holomek. Sazba: Radim Šašinka. Elektronická verze: www.srmn.cz. Redakční rada: Roman Čonka, Prešov;

Alica Heráková, Brno; Drahomír Radek Horváth, Děčín; Ivona Parčiová, Brno; Barbora Antonová, Brno; Margita Racová, Brno. Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 673, e-mail: rhango@volny.cz.

IČO vydavatele: 44015178. Bankovní spojení: Fio banka, číslo účtu: 2300661977/2010. Tiskne: Samab press group, a.s., Cyrilská, Brno. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.